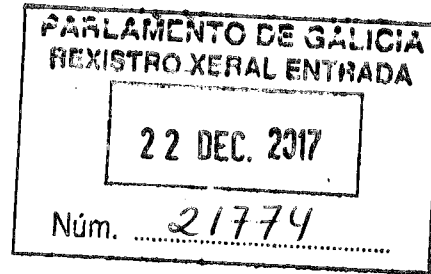
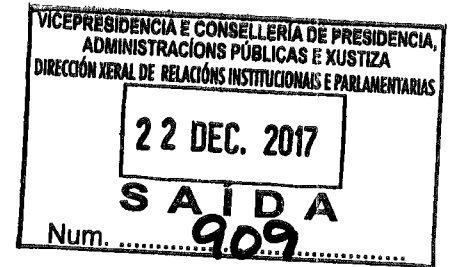

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA,
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS
E XUSTIZA

Dirección Xeral de Relacións Institucionais e Parlamentarias

Coa finalidade de dar cumprimento ao acordado na resolución da Proposición non de lei núm. 1846, que foi aprobada na sesión plenaria do Parlamento de Galicia celebrada o 21 de febreiro de 2017, trasládolle o documento "Análise sobre o impacto do Brexit en Galicia".

Santiago de Compostela, 22 de decembro de 2017

A directora xeral de Relacións Institucionais
e Parlamentarias

Blanca García-Señoráns Álvarez

Sr. Presidente do Parlamento de Galicia

ANÁLISE SOBRE O IMPACTO DO BREXIT EN GALICIA

Santiago de Compostela, 21 de decembro de 2017

XUNTA
DE GALICIA

galicia

Sumario

- **Antecedentes e contexto do Brexit**
- **Análise preliminar do impacto do Brexit en Galicia**
 - **A. Marco macroeconómico a considerar**
 - **B. Análise sectorial**
 - **Sector servizos**
 - **Sector industrial**
 - **Sector agrícola**
 - **Sector pesqueiro**
 - **Sector educativo**
 - **Sector turístico**
 - **Sector sanitario**
 - **C. Orzamento da Unión Europea e Fondos Estruturais e de
Investimento Europeos**
 - **D. Impacto institucional e revisión normativa**
 - **E. Conclusións e recomendacións**

XUNTA
DE GALICIA

galicia

A Unión Europea (UE) atópase nun momento de grandes cambios e desafíos. Aparte de cuestións internas relacionadas coa saída do Reino Unido (RU), a chegada masiva de refuxiados, o problema da seguridade ou o auxe dos populismos, a UE ten que afrontar tensións diplomáticas importantes con outras potencias económicas dentro do marco xeopolítico actual. Todos estes acontecementos están a influír na folla de ruta a seguir pola UE.

Reino Unido é unha das maiores economías da UE, cunha renda per cápita superior á media comunitaria e contribuidor neto ao orzamento europeo. Por iso é polo que existe certa incerteza acerca do impacto que a súa saída poida acabar tendo sobre a economía do resto de países europeos e das súas rexións. A aprobación por referendo da saída do RU da Unión Europea está xerando desafíos políticos, xurídicos e económicos que deben ser resoltos entre todos os Estados. Á espera de que se concrete o proceso de negociación, considérase necesario levar a cabo unha análise preliminar dos posibles efectos que o denominado Brexit poida xerar nos distintos territorios da UE e do novo marco de relación que podería xurdir co Reino Unido.

Con todo, calquera análise prospectivo neste momento require prudencia e matices ata que se concreten os termos da negociación entre todos os actores involucrados. Son tantos os ámbitos afectados e tantas as variables implicadas que nos impiden unha afirmación categórica sobre as consecuencias precisas que o abandono do RU terá para cada país. Atopámonos en terreo inexplorado e, aínda que se manexan varias hipóteses, ningún estudo realizado ata agora pode proporcionarnos unha foto fixa do escenario real que teremos ao final das negociacións.

Neste contexto elaborouse o presente documento de análise do impacto do Brexit en Galicia, que non ten carácter definitivo ou pechado senón que se configura dunha forma activa e dinámica e irá actualizándose conforme ás propostas e acordos que se vaian acadando durante as negociacións.

Antecedentes e contexto do Brexit

Desde que o Reino Unido activou o artigo 50 o pasado 29 de marzo, foron necesarias seis roldas de negociacións para que se puidese acordar a finalización da primeira fase do Brexit. Durante todas estas roldas, o Reino Unido e a Unión Europea, a través dos seus equipos negociadores liderados por David Davis e Michael Barnier respectivamente, atoparon numerosas dificultades á hora de tratar os principais asuntos que puidesen pechar o ruptura entre ambas as partes e sentar as bases para continuar coas futuras relacións.

Os tres asuntos que se marcaron como imprescindibles foron os dereitos dos cidadáns europeos e británicos, a fronteira entre Irlanda e Irlanda do Norte e a factura financeira. Os dereitos dos cidadáns resultou ser un dos temas menos problemático xa que só existiron algunhas diverxencias sobre a potestade do Tribunal Europeo para protexer os dereitos dos cidadáns europeos en territorio británico. En relación ao tema da fronteira, as principais diferenzas residían no grao de apertura e a facilidade para continuar as dinámicas sociais e comerciais actuais. Por último, a factura financeira revelouose como o tema máis complicado ata o punto de chegar a estancar as negociacións durante varios meses. Mentres que desde un primeiro momento a UE propoñía unha cifra ao redor dos 60.000 millóns de euros, o Reino Unido non subía dos 20.000 millóns ata que na última rolda a UE deulle un ultimato para desatascar as negociacións.

De esta forma, tras meses de espera e seis roldas de negociación, o 8 de decembro os negociadores do Reino Unido e a Unión Europea por fin conseguiron chegar a un acordo que foi aprobado polos Xefes de Estado e de Goberno dos estados membros durante o Cume do 14 e 15 de decembro. Neste acordo, Londres accedeu a pagar 45.000 millóns de euros en concepto de factura financeira e, en relación aos dereitos dos cidadáns, acercáronse as posturas sobre os dereitos dos cidadáns británicos e comunitarios, acordouse que se manterá o dereito á reunificación das familias e se asegurará o deber dos Tribunais ingleses de defender os dereitos dos cidadáns europeos con arranxo aos códigos da UE. Por último, respecto á

fronteira irlandesa, acordouse que será 'branda', é dicir, evitaranse as infraestruturas físicas e controis, e Irlanda do Norte permanecerá na Unión Aduaneira e no Mercado Único, manténdose co Reino Unido unha área común de viaxes xerada a partir dun acordo bilateral.

Grazas a este acercamento, tanto os líderes europeos como a Comisión Europea consideraron que se fixeran progresos suficientes e deron luz verde para continuar cara a segunda fase de negociación, onde se abordarán aspectos relativos ás relacións futuras entre ambas as partes. A UE confirmou o seu interese de establecer unha asociación estreita, tanto a nivel comercial como en diversos asuntos tales como a cooperación na loita contra o terrorismo, a seguridade, a defensa ou a política exterior. Con todo, o Reino Unido aínda non aclarou a súa postura e en Bruxelas están a espera de coñecer as súas intencións. Ante esta situación, acordouse que as negociacións para a segunda fase non comezarán ata marzo de 2018, aínda que ata entón tamén será necesario acordar outros dous asuntos importantes.

O primeiro, e dado que o acordo conseguido entre os negociadores non deixa de ser un "acordo entre cabaleiros", Bruxelas reclama que para progresar á segunda fase será necesario aprobar todos os compromisos e que se respecten plenamente, trasladándoos a un texto legal. En segundo lugar, ambas as partes terán que acordar as características do período de transición unha vez certificada a saída en marzo de 2019. Tanto Reino Unido como a UE consideran que é necesario dar tempo a cidadáns, empresas e administracións públicas para adaptarse aos cambios nas relacións sociais e comerciais. Ademais, dada a limitación de tempo, considérase que este período podería ser útil para acabar de negociar asuntos menores pendentos.

Non obstante, aínda non existe acordo sobre as condicións que o Reino Unido debería cumprir durante este período de transición. Londres propuxo que devandito período durase dous anos mentres que a UE recomendou que finalizase o 31 de decembro de 2020; con todo, a UE avisou que durante ese período, o Reino Unido tería que seguir respectando a lexislación europea, a política comercial europea e as normas do mercado único, ademais de non

ter voz nin voto nas institucións europeas nin na toma de decisións políticas na Unión. Esta posición contrasta claramente cos propósitos do Reino Unido, polo que Theresa May xa advertiu que é necesario aclarar a terminoloxía no acordo para deixar constancia de que durante ese período Reino Unido tecnicamente xa non formará parte do mercado común nin da unión aduaneira e, ademais, confirmou que, aínda mantendo certas normas compatibles coas europeas, o Reino Unido poderá negociar e asinar acordos comerciais con terceiros países para que poidan aplicarse tan pronto como acabe o período de transición.

Análise preliminar do impacto do Brexit en Galicia

Neste informe realizaremos unha análise preliminar dos posibles impactos do Brexit sobre os intereses económicos e xurídicos dos diversos operadores galegos, atendendo á orde do peso económico e laboral de cada sector, sen prexuízo de abrir un capítulo aparte para o que concirne ás finanzas públicas a través do vector dos Fondos Estruturais UE.

A. Marco macroeconómico a considerar

Cunha superficie de 29.574,8 km², Galicia é a sétima Comunidade Autónoma en extensión de España. Así mesmo, ocupa o quinto posto respecto ao ránking de poboación con 2.718.525 habitantes e unha densidade de poboación de 92 habitantes por km², similar á de España no seu conxunto ¹.

No relativo á economía galega, en 2016 o PIB *per cápita* galego situouse nos 21.376 euros e o Produto Interior Bruto (PIB) alcanzou os 58.112,965² millóns de euros, dato que representa un crecemento do 3,1% respecto ao ano anterior. Por sectores, todos experimentaron unha evolución positiva durante 2016. O sector primario medrou un 0,9%, alcanzando un valor de

¹ IGE https://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

² IGE https://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

2.668 millóns (4,6% do PIB galego). A industria medrou un 2,5%, representando un valor de 9.665 millóns (16,6% do PIB). Cabe destacar a construción, a cal se incrementou nun 3,1% e achegou 3.482 millóns (6% do PIB). Finalmente, o sector servizos, o máis importante da economía galega, creceu un 3,3%, alcanzando un valor de 36.735 millóns (63,2% do PIB). Todos estes sectores, xunto cos impostos sobre os produtos, cun valor de 5.561 millóns, compoñen o cómputo global do PIB galego anteriormente mencionado³.

Se se considera a respectiva incidencia laboral en cada un destes sectores produtivos, a grandes liñas mantense a mesma posición xerárquica: o sector primario empregou a 72.980⁴ persoas, a industria deu traballo a 146.010, a construción empregou a 66.919 e o sector servizos a 701.854 traballadores, totalizando 987.763 postos de traballo a tempo completo en 2016.

Atendendo ao **sector exterior**, Galicia superou en 2016 os 20.000⁵ millóns en vendas ao estranxeiro (7,9 % do total das exportacións nacionais). Reino Unido representa o terceiro mercado de destino das exportacións galegas, por un valor de 1.574 millóns de euros en 2016⁶ (7,9% do total de exportacións, por detrás de Francia e Portugal), o que supuxo un 42,22% máis que en 2015, debido principalmente aos sectores de automoción e bens de equipo.

Á súa vez, Galicia importou do Reino Unido produtos por valor de 267⁷ millóns de euros, situándose este país no décimo primeiro posto do ránking

³ IGE

⁴ IGE

[https://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0307007002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=7390&R=5\[all\];3\[all\]&C=T\[3:5\]&F=2:1:4:0:6:1&S=998:12](https://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0307007002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=7390&R=5[all];3[all]&C=T[3:5]&F=2:1:4:0:6:1&S=998:12)

⁵ IGE

[http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?paxina=002001&c=0307001002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=618&R=T\[6:13\]&C=2\[0:31:2:1:56:27:32:33:34:36\]&F=1:1:9912:12&S=](http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?paxina=002001&c=0307001002&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=618&R=T[6:13]&C=2[0:31:2:1:56:27:32:33:34:36]&F=1:1:9912:12&S=)

⁶ IGE

[http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=630&R=1\[7\];0\[2016\];2\[25\]&C=9912\[12\];3\[0\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=630&R=1[7];0[2016];2[25]&C=9912[12];3[0]&F=&S=&SCF=)

⁷ IGE

[http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=618&R=2\[15\];0\[2016\]&C=9912\[12\];1\[0\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=618&R=2[15];0[2016]&C=9912[12];1[0]&F=&S=&SCF=)

de países importadores. A este respecto hai que sinalar que nos últimos anos produciuse un progresivo descenso das importacións galegas desde o Reino Unido.

Dos datos achegados dedúcese que a balanza comercial do último ano entre ambos os territorios foi favorable para a nosa Comunidade Autónoma.

Táboa 1. Balanza comercial de Galicia co Reino Unido 2015-2016

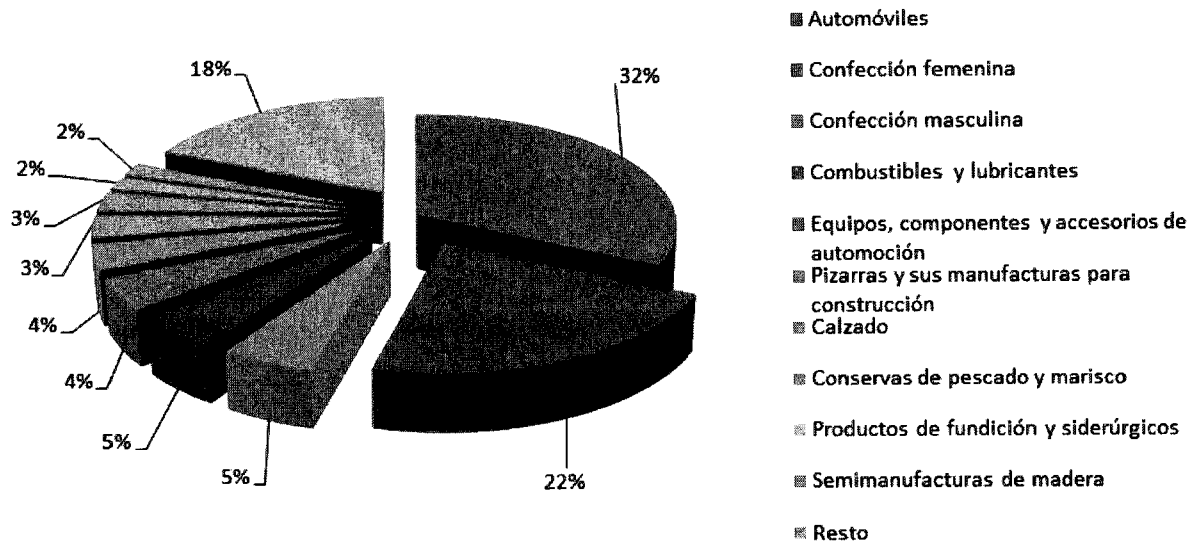
	Exportación		Importación		Saldo		Cobertura	
	Valor	% Año anterior	Valor	% Año anterior	Valor	% Año anterior	%	% Año anterior
2015	1.107.429,13	-	474.359,74	-	633.069,39	-	233,46%	87,31%
2016	1.574.984,53	42,22 %	267.456,16	- 43,62 %	1.307.528,37	106,54%	588,88%	152,24%

Fonte: elaboración propia a partir de datos ICEX

Os principais **sectores de exportación** de Galicia a Reino Unido correspóndense, en orde de importancia, con automóbiles, confección feminina e masculina, combustibles e lubricantes, equipos e compoñentes industriais, lousas e as súas manufacturas, calzado e, por último, as conservas de peixes e de mariscos.

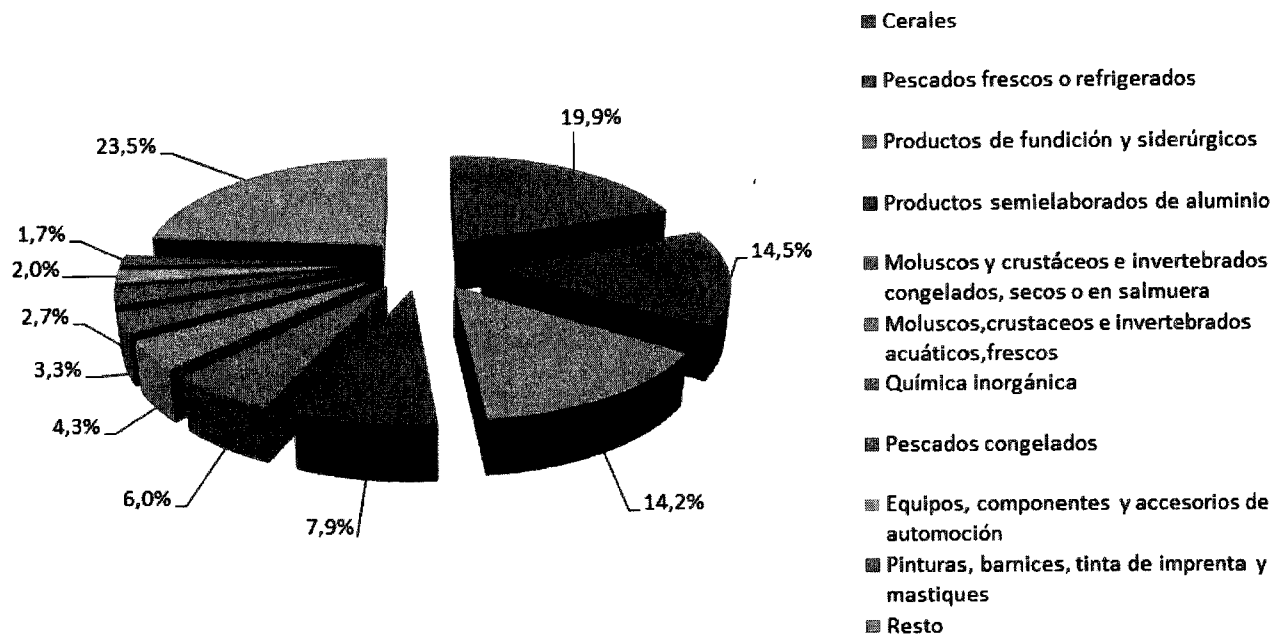

DISTRIBUCIÓN EXPORTACIÓN 10 PRINCIPALES SECTORES ICEX. Ene-Dic 2016

Fonte: elaboración propia a partir de datos ICEX

Á súa vez, Galicia importa do Reino Unido principalmente cereais, peixes frescos ou refrixerados, produtos de refundición e siderúrxicos, produtos semi-elaborados de aluminio, moluscos, crustáceos e invertebrados, química inorgánica ou peixes conxelados, entre outros⁸.

DISTRIBUCIÓN IMPORTACIÓN 10 PRINCIPALES SECTORES ICEX. Ene-Dic 2016

Fonte: elaboración propia a partir de datos ICEX

Existe incerteza sobre como se regularán as relacións comerciais da UE con Reino Unido. Como a saída deste país da Unión Europea irá probablemente acompañada da implantación de aranceis, isto podería supoñer cambios para as empresas, tanto españolas -e por tanto galegas- como británicas, xa que se enfrontarían a taxas recíprocas que poderían encarecer os seus produtos, reducindo deste xeito a súa competitividade e beneficios. Con todo, hai voces que sinalan que aínda que se produza un Brexit duro e no sector industrial se pase de non pagar aranceis de importación a pagalos, os ditos aranceis están historicamente moi baixos desde a posta en marcha da Organización Mundial de Comercio (OMC), non podendo embarcarse o RU nunha unilateral subida arancelaria salvo que denuncie os acordos da OMC, escenario practicamente inverosímil para unha economía desenvolvida.

B. Análise sectorial

En Galicia, o sector terciario ou de servizos representa practicamente dous terzos da economía e ocupa mesmo a unha maior porción dos traballadores galegos (701.854/987.763). Por conseguinte, consideramos que a análise de riscos en canto ao impacto do Brexit na nosa economía debe iniciarse neste segmento, seguido a continuación polo da industria, a construción e, finalmente, a agricultura e a pesca. Capítulo á parte merece a reflexión sobre a incidencia do Brexit na Política de Cohesión (Fondos Estruturais e de Investimento)

Sector servizos

O sector servizos é o sector económico que engloba as actividades relacionadas cos servizos non produtores ou transformadores de bens materiais. O Reino Unido é receptor dunha significativa cantidade de servizos profesionais galegos, ofrecidos ben establecéndose os prestadores de servizos en territorio británico por conta propia, ben mediante un esquema de servizos transfronteirizos –de entrada e saída inmediata por proxecto executado-, ou mesmo a distancia.

Lamentablemente, non existen datos estatísticos precisos sobre os servizos prestados, xa que a propia liberdade de desprazamento e establecemento non estimula a inscrición en censos consulares ou ferramentas administrativas equivalentes. Con todo, a percepción xeneralizada é que estamos agora ante un número considerable de profesionais cualificados menores de 40 anos –lonxe por tanto do modelo previo de emigrantes sen cualificar, que se desprazaban con permiso de traballo durante os anos 1960 a 1980-. Pois ben, en gran medida estes profesionais poden verse altamente lesionados polo abandono do Reino Unido por varias vías:

- a) Non recoñecemento inmediato do seu nivel profesional ou das correspondentes titulacións oficiais, ao descolgarse o RU da aplicación no seu territorio da Directiva 2005/36/CE, relativa ao recoñecemento de cualificacións profesionais, así como das súas Directivas sectoriais conexas. Se esta hipótese se confirmase, miles de profesionais

procedentes dos países comunitarios poderían verse seriamente afectados (enxeñeiros, arquitectos, médicos, veterinarios, farmacéuticos, ATS, pero tamén instaladores eléctricos, de auga e gas, mecánicos de diversas especialidades, etc...). Isto podería abocarlles a serios problemas administrativos, que os forcen a reducir as súas categorías e perder emolumentos e dereitos sociais conexos. Como é natural, nas negociacións debe pedirse un equilibrio recíproco na materia, aínda que a UE debe esixir máis porque os cidadáns activos da UE teñen un maior peso no RU que os británicos no resto da UE. En relación con esta problemática áchase a mesma incidencia no que concirne á Directiva 2006/123/CE, relativa aos servizos no mercado interior, que inclúe aos servizos da construción. Lémbrese que o sector servizos representa case 2/3 do PIB europeo e británico, polo que se o RU opta por poñer trabas burocráticas ás nosas empresas e profesionais, o dano pode ser bastante máis importante desde o punto de vista cuantitativo respecto doutros sectores con menor relevancia económica e con moito menor peso laboral.

En canto ás nosas empresas, debe lembrarse de igual modo o impacto que pode supoñer a non aplicación no RU das facilidades de contratación e subcontratación que hoxe outorgan as Directivas de Contratación Pública (Directivas 23 (concesións), 24 (contratación pública) e 25 (sectores excluídos) de 2014). As empresas galegas –sobre todo do sector da construción e os seus provedores de servizos conexos- terían moito que perder se o RU aplicase tan so o Acordo de Contratación Pública da OMC, outorgando certa preferencia nacional ás súas empresas.

- b) Cotizacións á Seguridade Social británica dos nosos cidadáns, e deveño e actualización de pensións.

O acordo sobre o Brexit deberá garantir os dereitos dos cidadáns doutros países da UE residentes no Reino Unido.

O Brexit provocou xa unha depreciación de libra esterlina o que restou poder adquisitivo aos xubilados de ambas as nacionalidades e lesiona de forma directa aos miles de pensionistas españois, entre eles os galegos, que cotizaron no RU durante gran parte da súa vida laboral e

que agora regresaron e residen no noso país. Este efecto inducido e incontrolable pode ser menor respecto ao que supoñería o impacto que pode ter nos actuais traballadores e profesionais galegos no RU a perda do paraugas protector e da seguridade xurídica outorgada pola normativa europea de coordinación dos sistemas nacionais de Seguridade Social, agora desde o 1 de maio de 2010, en que entraron en vigor os Regulamentos 883/2004⁹ e 987/2009¹⁰, suplido o Regulamento 1408/71¹¹. Esta cuestión é de vital importancia polo que implica para os nosos cidadáns afectados e polo que supón o ingreso agregado deses recursos permanentes na economía galega, dado que a maioría deses cidadáns tenderá a percibir as súas pensións en Galicia. En caso de deixar de ser aplicables os Regulamentos comunitarios antes citados, sería precisa a firma dun convenio bilateral entre o Reino Unido e España (ou coa UE no seu conxunto) co obxecto de evitar que as cotizacións realizadas nos respectivos países, de non chegar ao mínimo requirido por cada un deles, non poidan ser tidas en conta para establecer o dereito á prestación de xubilación.

Sector industrial

Ao noso xuízo este sector non se verá tan relativamente afectado pola incerteza xerada polo Brexit como outros sectores, xa que se atopa máis e mellor regulado pola normativa da Organización Mundial do Comercio que o dos servizos. Ata certo punto, os vaivéns xerados pola flutuación da libra esterlina respecto do euro son fenómenos naturais aos que están habituados todos os exportadores de produtos manufacturados. De feito, a saída do RU non ten por que expulsar dese país aos exportadores galegos, xa que a

⁹ REGLAMENTO (CE) No883/2004 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 29 de abril de 2004 sobre la coordinación de los sistemas de seguridad social

¹⁰ REGLAMENTO (CE) No987/2009 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 16 de septiembre de 2009 por el que se adoptan las normas de aplicación del Reglamento (CE) no883/2004, sobre la coordinación de los sistemas de seguridad social

¹¹ Reglamento (CEE) nº 1408/71 del Consejo de 14 de junio de 1971 relativo a la aplicación de los regímenes de seguridad social a los trabajadores por cuenta ajena y a sus familias que se desplazan dentro de la Comunidad

apreciación ou depreciación da libra é un factor no que influirán a longo prazo máis os fundamentos macroeconómicos do RU que as propias negociacións entre o RU e a UE para materializar o Brexit. Como xa se sinalou anteriormente, aínda que se pase a pagar aranceis, non parece factible que o RU poida levar a cabo unha unilateral subida arancelaria salvo que denuncie os acordos da OMC. As exportacións galegas ao RU, maioritariamente industriais, roldan os mil cincocentos millóns de euros/ano que, aínda que poidan descender, de ningún xeito van desaparecer se se mantén a rede comercial e o posicionamento dos produtos no RU, só estimándose una certa probabilidade de contracción, mesmo máis pola competencia de terceiros países que pola propia dinámica do Brexit.

O sector automobilístico galego contribúe con ao redor de 45.100 empregos directos e indirectos, produce 8.000 millóns de euros de facturación e representa preto do 30% das exportacións totais de Galicia¹². En concreto, en 2016, Galicia exportou ao RU automóbiles por un valor de 511 millóns de euros, sendo o sector que máis exportou dentro do conxunto total de exportacións galegas ao devandito país. Así mesmo, tamén destaca a exportación de equipos, compoñentes e accesorios de automoción, por un valor de 73 millóns de euros e situándose como o cuarto sector exportador ao Reino Unido¹³. Agora ben, o Brexit está a provocar a depreciación da libra e, por tanto, a perda de poder adquisitivo das clases medias británicas, aquelas as que se destinan a maior parte de vehículos españois. Neste sector é de gran interese coñecer os termos nos que se comercializará co Reino Unido, xa que o establecemento de aranceis así como distanciamentos normativos que impoñan barreiras invisibles ou non arancelarias poderían afectarlle en gran medida.

O sector téxtil, cun valor de 431 millóns de euros e o de calzado con 48 millóns, son, respectivamente, o segundo e sétimo sector en valor do total

¹² CEAGA <http://www.ceaga.com/cifras.asp>

¹³ Informe ICEX

de exportacións de Galicia ao Reino Unido¹⁴ en 2016. Son varias as empresas galegas exportadoras: Bimba e Lola, Nanos, Pili Carreira, Adolfo Domínguez ou T xtil Lonía, entre outras. Pero sen dúbida, a empresa máis representativa deste sector   Inditex. No Reino Unido, dispón de máis de 100 establecementos e un persoal aproximado de 5.000 traballadores. Aínda que a compa a non desagrega cifras de vendas por mercados, Soci t  G n rale estima que o 4% das vendas do grupo procede de Reino Unido, o que equivale a 836 millóns de euros¹⁵. As repercusións do Brexit que máis impacto están a ter no sector téxtil son a depreciación da libra e a consecuente perda de poder adquisitivo dos consumidores, provocando unha diminución das vendas.

A industria transformadora e conserveira de produtos da pesca e acuicultura, considera que o Brexit implicará cambios na Política Pesqueira Común (PPC), en normas sobre libre circulación de establecemento ou de mercadorías e acceso aos caladoiros. O Reino Unido   un dos primeiros compradores de produtos pesqueiros espaços. Polo que respecta a Galicia, o 2,7% das exportacións ao Reino Unido son de conservas de peixe por un valor de 42.599.000¹⁶ euros.

Finalmente, dentro do sector da construcción, algunhas empresas galegas de estruturas e construcci ns metálicas están a colaborar con estudos de arquitectura e de enxeñerías británicas, participando en obras de estadios deportivos, aeroportos, oficinas etc., polo que o Brexit pode ocasionarlles graves impactos negativos na súa competitividade que poden investir esta tendencia. Ademais, a lousa, cunha cifra de negocio de 250 millóns de euros e unha exportación do 95%, tamén goza de gran representación a nivel internacional. Aínda que os EEUU se sitúa como o primeiro mercado para este produto, a exportación ao Reino Unido seguiu unha evolución positiva

¹⁴ Informe ICEX

¹⁵ Datos sobre Inditex – Artigos de Expansión

¹⁶ Informe ICEX

durante os últimos anos¹⁷. Así, no 2016, a lousa constituíu o sexto sector por valor total de exportacións galegas ao RU, por un total de 57 millóns de euros.

Sector agrícola

A Política Agrícola Común (PAC) é a política máis integrada da Unión Europea. O orzamento da PAC supón aproximadamente o 38%¹⁸ do total do orzamento comunitario.

De 2014 a 2020, a nova PAC investirá en España case 45.000 millóns¹⁹ de euros no sector agrícola e nas zonas rurais. O orzamento dispoñible para os pagos directos é de 34.580 millóns de euros e de 8.300 millóns de euros para programas de desenvolvemento rural (a través do FEADER), que se complementará mediante cofinanciamento doutras fontes públicas e privadas. Durante ese mesmo período 2014-2020, Galicia recibirá fondos de FEADER por unha contía total de 889 millóns²⁰ de euros.

Agora ben, en termos cuantitativos, o mercado británico é marxinal para a agricultura galega a pesar das singularidades minoritarias que supoñen os viños. Con todo, o Brexit pode inducir un efecto indirecto no agro galego a través da perda de recursos da PAC posto que o Parlamento Europeo estima que o buraco financeiro pola perda da contribución neta británica neste capítulo pode oscilar entre 1.200 e 3.100 millóns de euros, unha diferenza que haberá que compensar a través de novas achegas dos Estados membros ou recortes ao orzamento. Aquí, igual que se poderá apreciar ao falar dos Fondos Estruturais, o mecanismo de repercusión en Galicia non provirá tanto pola vía de perder recursos orzamentarios para a intervención de mercados agrarios –xa que Galicia non é gran beneficiaria deste esquema de control de

¹⁷ Artigo do diario La Región

¹⁸ Importante descenso desde o 70% do orzamento que supoñía en 1985. Estímase que esta porcentaxe continuará diminuindo despois de 2020.

¹⁹ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/cap-in-your-country/pdf/es_es.pdfhttps://ec.europa.eu/agriculture/cap-in-your-country_es

²⁰ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/programmes/2014ES06RDRP011#>

prezos, nin sequera por pagos directos ao abandono de produción- senón pola vía de investimentos nas comarcas rurais máis deprimidas a través de iniciativas como Leader e outras axudas UE ao desenvolvemento rural. Non se sabe como se colmará o oco financeiro que deixará a contribución neta británica neste campo, o que unido aos riscos propios da minoración das achegas á Política de Cohesión, pode provocar a perda de investimentos produtivos xestionados pola Xunta de Galicia.

Sector pesqueiro

No ámbito da pesca, como en todos os demais, ata que non se asine o acordo final, non é posible sinalar especificamente as consecuencias que pode traer a saída do Reino Unido da Unión Europea.

A pesca en Galicia supón aproximadamente o 2,1% do PIB, aínda que é certo que a súa capacidade de distribución económica nas áreas costeiras non urbanas realza o seu impacto socioeconómico, o que deriva en que, para os ocupados neste ámbito, o Brexit xere unha elevada incerteza. De forma directa, esta saída do RU afectaría á actividade duns 110 buques e 1.700 tripulantes galegos, e tería efectos sobre un volume económico de 250 M€ en primeira venda.

O maior temor que alberga o sector pesqueiro galego aquí é que, sendo o peso da pesca moi inferior a esa ratio no conxunto da UE, e tendo gran predicamento a intención da xestión unilateral das augas británicas entre os municipios costeiros do RU –en cuxas circunscricións inglesas o apoio ao Brexit foi enorme-, os negociadores británicos estarán tentados a non ceder no principio de recuperación íntegra da súa soberanía sobre esas augas e a súa preferente explotación nacional. Mentres, os negociadores europeos tenderán a velo como un asunto menor. En consecuencia, no acordo internacional de retirada poderían quedar pendentes as cuestións relacionadas co acceso aos recursos pesqueiros, cuestión que non interesa a Galicia.

No que incumbe á continuidade das empresas pesqueiras de capital galego que operan a través de sociedades británicas, tanto con base nas Illas Británicas como nas Malvinas, entendemos que a UE non pode ceder ante as posibles pretensións obstrucionistas do RU porque este asunto está directamente ligado á liberdade de circulación de capitais, que é algo básico tamén para o Reino Unido, polo que desde a UE non se debe admitir ningunha excepción sectorial. O seu mantemento ademais é fundamental para Galicia, porque permitiría empregar no futuro esa vía para que, en diante, máis armadores galegos teñan acceso aos devanditos caladoiros.

O Brexit ademais abre a posibilidade de revisar o principio de estabilidade relativa e os criterios de repartición de cotas. Aínda que esta circunstancia atópase sometida a varios matices de gran influencia. Por unha banda, a repartición de cotas no espazo da Unión Europea estará matizado pola saída do RU, pero hai que lembrar que a actividade pesqueira nesta área atópase sometida á xestión por parte da NEAFC (North East Atlantic Fisheries Commission).

Por outra banda, a consecución de maiores cotas ofrece dificultades, xa que o RU seguirá pescando igualmente como estado costeiro, converténdose nun novo elemento de negociación no seo da NEAFC xunto aos outros países con intereses na zona como son Noruega, Islandia, Grenlandia e Illas Feroe.

Ao mesmo tempo, a firma do Acordo de Pesca entre a UE e o RU debe fixar o Réxime bilateral de acceso ás augas, tendo en conta as relacións comerciais e evitando problemas e posibles tensións internacionais.

Outro aspecto para ter en conta é a situación da frota pesqueira galega baixo pavillón español, con bandeira británica ou das Illas Malvinas. A retirada do RU producirá efectos adversos no caso das Illas Malvinas, que se bilateralizarán e xa non estarán baixo o paraugas institucional da Unión Europea, tratándose a partir de entón de intereses españois e de intereses británicos.

Por outra banda, os buques galegos con pavillón británico poderían ver pechado o seu acceso a augas comunitarias se se modifica o rexistro nacional de buques.

En canto á situación na que quedarían os mariñeiros galegos, partindo da base de que o acordo que se negocie debe manter a libre circulación de persoas (en base á regra dos dereitos adquiridos segundo o Convenio de Viena sobre o Dereito dos Tratados de 1969), os mariñeiros galegos que adquiriran o dereito de residencia no seu día, deberían poder conservalo mantendo o dereito para traballar e a manter os seus negocios.

Finalmente, respecto da libre circulación de mercadorías, trátase dun punto importante nas negociacións xa que os produtos procedentes do RU poderían verse suxeitos a dereitos de aduanas. Neste sentido, a importación de peixes frescos ou refrixerados e conxelados e de moluscos, crustáceos e invertebrados do RU supoñen un 27% do total das importacións de Galicia desde o devandito país. Ademais, e tendo en conta o potencial produtivo galego no ámbito da conserva de produtos do mar, é destacable a importancia de contemplar o impacto que as dificultades comerciais traerían sobre este sector, xa que cabe sinalar que o Reino Unido sitúase entre as primeiras posicións no ránking dos países compradores destes produtos.

Sector educativo

Segundo a Sociedade de Científicos Españois no Reino Unido (SRUK/ CERU), uns 3.000 investigadores españois traballan actualmente no devandito país. Tradicionalmente, o RU gozou dunha alta consideración e competitividade na área de investigación e innovación, e proba diso é o considerable saldo neto, ao redor dos 3.000²¹ millóns de euros, que obtivo da UE o pasado período financeiro 2007-2013. Así mesmo, a alta competitividade do seu sistema de investigación leva atraendo aos maiores talentos europeos grazas ás bolsas europeas Marie Sklodowska-Curie.

²¹

Voz de Galicia, RU contribuyó durante el 07-13 con 6.000 millones y recibió 8.800.

O Brexit pode causar trabas administrativas, maiores obstáculos á mobilidade académica, menor cooperación con laboratorios e centros europeos e, sobre todo, a perda de fondos europeos para o RU. Hai que mencionar que na actualidade o Reino Unido é o maior captador de fondos europeos para investigación do programa H2020 (e antes do Programa Marco), mesmo máis que Alemaña. Con todo, o Brexit pode supoñer a perda de financiamento pola imposibilidade de continuar participando en proxectos europeos. Por iso, segundo SRUK/ CERU²², é probable que neste caso moitos investigadores españois abandonen o territorio británico e se trasladen a outros países para ter maiores facilidades e poder optar de novo a fondos europeos.

Ademais, o Reino Unido tivo moito poder para influír na determinación das prioridades de investigación deses programas. Tradicionalmente, vetaron as prioridades dos países do sur para impoñer as súas, particularmente en ámbitos como a pesca, a acuicultura, a agricultura e o patrimonio, que son áreas moi relevantes para Galicia. Así pois, a saída do RU pode ocasionar que se xeren fondos dispoñibles para proxectos e infraestruturas doutros países, pero, ademais e máis importante, pode producir un cambio nas prioridades de financiamento da investigación europea a partir do ano 2020, o que significará novas oportunidades para Galicia.

En relación á educación universitaria, aínda non está claro que ocorrerá co programa de intercambio Erasmus, xa que outros países non comunitarios tamén participan e por iso haberá que esperar a ver a relación final entre o Reino Unido e a UE despois do Brexit. Onde quizá si se poderán ver grandes repercusións será no número de estudantes europeos que cursan estudos universitarios completos no Reino Unido e, sobre todo, en Inglaterra. Segundo a Higher Education Statistics Agency, preto de 132.000 estudantes comunitarios e do espazo Schengen estudan actualmente no Reino Unido –un 30% do total de estudantes estranxeiros–, entre os cales se atopan 9.000 españois, e todos eles pagan as mesmas taxas universitarias

que os británicos. Unha vez sexa oficial o Brexit, todo parece indicar que os ditos estudantes terán que abonar as taxas como estudantes internacionais, a cal é moito máis elevada, provocando previsiblemente unha diminución de estudantes da UE que se despracen ao Reino Unido para cursar os seus estudos universitarios e de postgrao a tempo completo.

No que atinxe á política de ensino e difusión da lingua, literatura e cultura galegas, o Brexit pode afectar a algunhas das actuacións levadas a cabo pola Comunidade Autónoma no ámbito educativo. A través de convenios con determinadas universidades británicas, creáronse centros de estudos galegos para a promoción de actividades de fomento da lingua galega e a contratación de persoal de apoio para a súa ensinanza. Do mesmo xeito, a través do convenio de colaboración co Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, promóvese o estudo da lingua galega en centros españois no estranxeiro, o que inclúe ao RU. O Brexit pode influír nunha maior dificultade á hora de implementar estas actuacións e de fomentar a proxección exterior da lingua e cultura galegas.

Sector turístico

Aínda que desde o referendo sobre o Brexit, a chegada de turistas británicos a España non sufriu variacións específicas, diversos expertos consideran que terá diferentes repercusións no sector turístico segundo se considere a curto ou longo prazo, nas que influirá a depreciación da libra ou a posible imposición e custos de novos trámites para a súa entrada na UE, derivados da perda da cidadanía europea.

Polo que se refire a Galicia, 2016 foi un ano de récord para o turismo, con 4.935.323²³ persoas visitando a nosa Comunidade Autónoma, dos cales máis de 64.000²⁴ procedían do Reino Unido, (incremento do 95% respecto do ano

²³ Segundo datos do Instituto Nacional de Estadística (INE)

²⁴ Oficina Galega de Turismo

2010). Parte deste éxito débese ao incentivo turístico do Camiño de Santiago, o cal, segundo datos oficiais da Oficina do Peregrino, atraeu en 2016 a 6.050 peregrinos británicos, representando o 10% de todos os turistas procedentes de RU que visitaron Galicia. A saída do RU da Unión Europea e a depreciación da libra poden ser factores que inflúan nunha redución de visitantes británicos a Galicia nos próximos anos.

Sector sanitario

O Brexit supoñerá un cambio na actual situación recíproca de atención sanitaria dos turistas e residentes de Reino Unido en España e dos españois en territorio británico. Estímase que os aproximadamente 298.250²⁵ cidadáns británicos residentes a comezos de 2017 en España poderían perder este dereito²⁶, xa que deixarían de ser cidadáns da UE. Esta situación tamén deixaría aos turistas británicos sen a devandita asistencia, á espera de determinar o acordo final entre Reino Unido e os Estados membros en relación a aspectos sanitarios. De forma inversa, esta mesma situación daríase en caso da atención sanitaria a cidadáns españois no Reino Unido²⁷.

Así mesmo, o Brexit crea un halo de incerteza ao redor do futuro dos profesionais españois que traballan no sistema de saúde británico, que poderían verse obrigados a regresar. No últimos cinco anos, o Consello xeral de Colexios de Médicos expediu case 5.000 certificados de idoneidade para poder traballar no sistema sanitario británico (NHS). Así mesmo, o Consello Xeral de Enfermería (CGE) calcula a presenza de 7.800 enfermeiros españois no Reino Unido.

²⁵ Instituto Nacional de Estadística (INE)

²⁶ Real decreto 1192/2012 de 3 de agosto, polo que se regula a condición de asegurado e de beneficiario a efectos da asistencia sanitaria en España, con cargo a fondos públicos, a través do Sistema Nacional de Saúde

²⁷ Referencia nun artigo a declaracións de Javier Castrodeza, secretario xeral de Sanidade e Consumo

C. Orzamento da UE e Fondos Estruturais e de Investimento Europeos

O orzamento da UE para 2017 establece o nivel total de compromisos en 157.860 millóns de euros²⁸. Ademais das consecuencias nas relacións políticas e comerciais, estímase que a saída de Reino Unido pode ter unha clara repercusión no orzamento da UE xa que contribúe de media cuns 18.000 millóns de euros anuais e recibe un retorno de 7.500 millóns de euros²⁹; por iso, a UE está a barallar que posibilidades existen para paliar o déficit de ao redor de 10.000 millóns de euros que ocasionará o Brexit.

Por unha banda, considérase aumentar as contribucións dos restantes Estados membros, opción que obrigaría a España a aumentar a súa contribución en ao redor de 888 millóns para 2019³⁰. En relación coa Política de Cohesión, países como Francia ou Italia, que xa contribúen con máis do que reciben, verían empeorar o seu cociente. Esta situación implicará friccións nas negociacións entre países contribuíntes netos e países beneficiarios. Con todo, estímase que España seguiría sendo un beneficiario neto, aínda que a ampla marxe da que goza actualmente veríase considerablemente reducida³¹.

O segundo escenario levaría a redución de gastos en diversas políticas comunitarias. É neste caso onde se podería temer que a contía destinada á Política de Cohesión se reducise.

A Política de Cohesión representou durante anos unha das pedras angulares da UE, incrementando a súa relevancia no orzamento comunitario ata alcanzar en torno ao 32% nos últimos orzamentos. No Marco Financeiro

²⁸ Consello

[file:///S:/europa/2 UE/BREXIT/Documentos%20varios/Presupuesto%20de%20la%20UE%20para%202017%20-%20Consilium.htm](file:///S:/europa/2%20UE/BREXIT/Documentos%20varios/Presupuesto%20de%20la%20UE%20para%202017%20-%20Consilium.htm)

²⁹ PE http://www.europarl.europa.eu/external/html/budgetatagance/default_es.html#united_kingdom

³⁰ Diario El País

³¹ Policy Paper- Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity (Jacques Delors Institute)

Plurianual (MFP) 2014-2020, a Política Rexional e de Cohesión alcanzaron case 350.000 millóns de euros, cantidade que, xunto co FEMP, o FEADER e outros fondos menores, fai un total de 454.500 millóns de euros³² .

Desde a súa entrada na Unión Europea, España e, polo tanto, Galicia, foron grandes beneficiarias dos Fondos Estruturais e de Investimento. Estas axudas financeiras contribuíron a mellorar a nosa economía, como se reflicte no crecemento da renda per capita galega nos últimos anos. A este respecto, cabe destacar que a Xunta de Galicia estima que, desde 1986, a nosa Comunidade Autónoma recibiu ao redor de 20.000 millóns de euros. Durante o período 2014-2020 a Galicia asígnanselle 4.000 millóns de euros dos Fondos Europeos³³, entre os que destacan o FEDER, con 883 millóns³⁴, o FEADER con 889 millóns³⁵ e o FSE con 313³⁶. Cabe mencionar tamén a contribución do FEMP, con 371 millóns de euros, unha das maiores en comparación con outras CC.AA.

O Brexit podería implicar un duro golpe á Política de Cohesión na UE. Primeiro, porque en gran medida o FEDER historicamente tiña a misión de contentar aos británicos, visto o escaso retorno que obtiñan a través da PAC e as medidas estruturais agrarias, nos anos en que se destinaban a estes mesteres máis de 2/3 do orzamento da Comunidade Europea (antes CEE). E, en segundo lugar, porque o Reino Unido é contribuínte neto ao orzamento comunitario, mesmo a pesar do retorno do chamado “cheque británico”. Por tanto, prevese que a súa retirada produza unha diminución na cantidade de fondos recibidos pola UE.

³² Datos da Comisión Europea <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview#>

³³ Ambas cifras sobre Galicia. Datos da Xunta comentados en artigos de La Voz de Galicia e La Región

³⁴ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/programmes/2014ES16RFOP015#>

³⁵ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/programmes/2014ES06RDRP011#>

³⁶ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/programmes/2014ES05SFOP009#>

Neste escenario, dado que o actual MFP finaliza en 2020 e en principio o proceso de negociación do Brexit alongarase ata 2019, sería conveniente que as negociacións co Reino Unido pasasen por impoñerlle unha obrigaón de cumprir os compromisos adquiridos ata que se liquiden as contas pendentes por Cohesión tras 2020.

Con todo, hai que valorar esta situación de cambio como unha oportunidade para tentar modificar toda a Política Rexional e de Cohesión da UE, que mantén a súa estrutura básica desde 1986 –aínda que agora se vincule algo máis aos resultados dos investimentos-, de maneira que ademais do PIB per capita en paridade de poder adquisitivo pondérense complementariamente outros factores para decidir a repartición dos devanditos Fondos, como poden ser os factores de natureza demográfica ou de desemprego.

Igualmente, debe terse presente o efecto estatístico que provocará a saída de RU sobre a variación puramente nominal do PIB per cápita en paridade de poder adquisitivo (base 100 UE), por canto segundo Eurostat ese indicador para o Reino Unido era de 108 en 2015 –último dato oficial-, mentres que para España era de 90 e para Galicia de 80. Isto aconsella dobremente a necesidade de introducir profundos cambios na arquitectura da Política da Cohesión da UE con outros factores a considerar, xa que haberá menos achegas e significativos cambios nas rexións (NUTs-2) elegibles se persiste o actual modelo, posto que as que roldaban o tradicional 75% do GDP pc (ppp) UE poden verse desprazadas definitivamente da devandita elegibilidade para percibir axudas estruturais, a pesar de sufrir os efectos da crise desencadeada en Europa a partir de 2008, con efectos asimétricos segundo Estados e rexións, que se estendeu durante o vixente Marco Financeiro 2014-2020.

D. Impacto institucional e revisión normativa

Aínda que aínda é cedo para establecer as consecuencias que o Brexit pode supoñer en termos económicos, legais ou de libre circulación para todos os actores implicados, xa que a repercusión dependerá dos termos nos que cristalice a negociación e as novas relacións que se xeren entre o RU e os demais estados membros da UE, si é posible apuntar algúns efectos que poden derivarse desta nova situación.

A saída do Reino Unido da UE implicará deixar de formar parte deste marco xurídico e económico multilateral, pero, en tanto que devandito acordo non se formalice, os Tratados e demais normativa comunitaria sectorial seguirán en vigor e terán plena vixencia. Para o RU, o Brexit supoñerá unha profunda adaptación do seu marco normativo interno e internacional. Para o resto de Estados da UE implicará adaptar o sistema institucional e todas as normas europeas á realidade dunha UE de 27 estados.

Dentro deste ámbito, como sistema adicional de traballo, entendemos que sería recomendable a análise do Repertorio de lexislación da UE para identificar todas as excepcións incluídas no seu día por esixencia británica e expor medidas de adaptación á nova realidade tras a saída do RU da UE, así como para avaliar o que supoñería que o RU deixase de estar sometido a estas normas UE e a súa probable incidencia nos nosos cidadáns e empresas radicados en territorio británico, ou que realicen negocios con operadores británicos, xa que os negociadores do RU estarán tentados de facer táboa rasa en moitas destas situacións.

Finalmente, a nivel institucional, o Brexit implicará unha nova distribución en canto á composición do Parlamento Europeo, a Comisión, o Consello, os órganos consultivos (Comité Europeo das Rexións e Comité Económico e Social) e demais órganos e institucións europeas. Tamén implicará o fin da xurisdición do Tribunal de Xustiza da UE no Reino Unido co que iso pode supoñer á hora de dirimir controversias por problemas derivados do incumprimento das normas vixentes e de garantía da súa correcta aplicación.

E. Conclusións e recomendacións

Dende o punto de vista da Comunidade Autónoma de Galicia, o acordo final sobre o Brexit debería incidir sobre os seguintes puntos:

- Garantía dos dereitos dos cidadáns de países da UE residentes no Reino Unido e informar e denunciar sobre aqueles casos de discriminación que se poidan producir.
- Recoñecemento mutuo de cotizacións sociais e actualización das pensións. Para os actuais traballadores e profesionais españois no Reino Unido, o Brexit pode supoñer a perda do paraugas protector e da seguridade xurídica outorgada pola normativa europea de coordinación dos sistemas nacionais de Seguridade Social, agora desde o 1 de maio de 2010, data na que entraron en vigor os Regulamentos 883/2004 e 987/2009, suplindo o Regulamento 1408/71. Esta cuestión é de vital importancia polo que implica para os nosos cidadáns afectados e porque supón o ingreso agregado deses recursos permanentes na economía galega, dado que a maioría deses cidadáns tenderá a percibir as súas pensións en Galicia.
- Recoñecemento mutuo de titulacións oficiais e cualificacións profesionais. O Brexit podería supoñer o non recoñecemento inmediato do nivel profesional ou das correspondentes titulacións oficiais dos cidadáns europeos residentes no Reino Unido ao descolgarse o devandito país da aplicación no seu territorio da Directiva 2005/36/CE, relativa ao recoñecemento de cualificacións profesionais, así como das súas Directivas sectoriais conexas.
- Inclusión do acordo sobre pesca e dereitos adquiridos. A saída do RU afectaría de forma directa á actividade dun alto número de buques e tripulantes galegos e tería efectos sobre un importante volume económico. É necesario non deixar para un acordo posterior as cuestións relacionadas co acceso aos recursos pesqueiros, a revisión

do principio de estabilidade relativa e os criterios de repartición de cotas.

- Inclusión do acordo de regulación das relacións comerciais Reino Unido-Unión Europea.
- Garantía do dereito á prestación sanitaria dos cidadáns europeos residentes en Reino Unido. O Brexit supoñerá un cambio na actual situación recíproca de atención sanitaria dos residentes e turistas de Reino Unido en España e dos españois en territorio británico.
- Observación do impacto que pode supoñer a non aplicación no Reino Unido das facilidades de contratación e subcontratación que hoxe outorgan as Directivas de Contratación Pública (Directivas 23 (concesións), 24 (contratación pública) e 25 (sectores excluídos) de 2014). As empresas galegas –sobre todo do sector da construción e os seus provedores de servizos conexos- terían moito que perder se Reino Unido aplicase tan só o Acordo de Contratación Pública da OMC, outorgando certa preferencia nacional ás súas empresas.
- Exención de visados para a mobilidade entre o Reino Unido e demais Estados membros da UE.
- Garantía da mobilidade dos estudantes universitarios (Erasmus) e dos investigadores. O Brexit pode causar trabas administrativas, maiores obstáculos á mobilidade académica, menor cooperación con laboratorios e centros europeos e, sobre todo, a perda de fondos europeos para centros do Reino Unido.
- Revisión da Política de Cohesión da UE. A retirada do Reino Unido pode implicar un duro golpe á Política de Cohesión xa que supoñerá unha diminución na cantidade de fondos recibidos pola UE, ao ser o devandito país contribuínte neto ao orzamento comunitario mesmo a pesar do retorno do chamado “cheque británico”. Neste escenario,

dado que o actual Marco Financeiro Plurianual finaliza en 2020 e en principio estímase que o proceso de negociación do Brexit podería alongarse ata 2019, sería conveniente que as negociacións co RU pasasen por impoñerlle unha obrigaón de cumprir cos compromisos adquiridos ata que se liquiden as contas pendentes por Cohesión tras 2020. Igualmente, debe terse presente o efecto estatístico que provocará a saída do RU sobre a variación puramente nominal do PIB per cápita en paridade de poder adquisitivo (base 100 UE). Pódese valorar esta situación de cambio como unha oportunidade para tentar modificar toda a Política Rexional e de Cohesión da UE de maneira que ademais do PIB per cápita en paridade de poder adquisitivo se ponderen outros factores para decidir a repartición dos devanditos Fondos, como poden ser os de natureza demográfica ou de desemprego.

Máis aló desta análise xeral do posible impacto do Brexit na economía de Galicia, no que respecta ao ámbito de actuación da nosa Comunidade Autónoma durante o ano 2018 e ata que o 29 de marzo de 2019 se produza previsiblemente o abandono efectivo da UE por parte do Reino Unido, cómpre traballar e posicionarse nos seguintes eidos:

- Con carácter periódico, a Xunta de Galicia analizará as consecuencias do Brexit en cada área de actuación e porá en práctica ou instará a quen competa á adopción de medidas legislativas, administrativas ou de calquera outra índole, para paliar ditas consecuencias, incluído o desenvolvemento de acordos bilaterais co Reino Unido por parte do Reino de España.
- En coordinación coas negociacións que leve a cabo o Reino de España, Galicia deberá determinar a súa posición negociadora respecto de cada unha das políticas da UE, en especial PAC, PPC e Cohesión, a partir de 2020, tendo en conta a nova composición da UE.

- Considerarase o reforzo dos servizos de apoio a empresas, cidadáns, traballadores e demais colectivos afectados polo Brexit, para reducir o impacto e contribuír a adaptarse á nova situación.
- En 2018, crearase un foro que permita o seguimento da evolución do Brexit no que participen os interlocutores económicos e sociais e que serva para reflexionar sobre as consecuencias do Acordo e o seu posterior desenvolvemento así como para propoñer medidas para a adaptación á nova realidade en cada ámbito.

ANEXO

Repertorio da lexislación da Unión Europea e número de disposicións³⁷

- 01 Asuntos xerais, financeiros e institucionais ➡ 1510
- 02 Unión aduaneira e libre circulación de mercadorías ➡ 1165
- 03 Agricultura ➡ 3096
- 04 Pesca ➡ 810
- 05 Libre circulación de traballadores e política social ➡ 687
- 06 Dereito de establecemento e libre prestación de servizos ➡ 496
- 07 Política de transportes ➡ 738
- 08 Política de competencia ➡ 575
- 09 Fiscalidade ➡ 195
- 10 Política económica e monetaria e libre circulación de capitais ➡ 573
- 11 Relacións exteriores ➡ 4365
- 12 Enerxía ➡ 385
- 13 Política industrial e mercado interior ➡ 1574
- 14 Política rexional y coordinación de los instrumentos estruturais ➡ 361
- 15 Protección do ambiente, do consumidor e da saúde ➡ 2309
- 16 Ciencia, información, educación e cultura ➡ 454
- 17 Dereito de empresas ➡ 111
- 18 Política Exterior e de Seguridade Común ➡ 646
- 19 Espazo de liberdade, seguridade e xustiza ➡ 782
- 20 Europa dos cidadáns ➡ 29

³⁷ <http://eur-lex.europa.eu/browse/directories/legislation.html?locale=es>